

قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست

ماده ۱- حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و پیشگیری و ممانعت از هر نوع آلودگی و هر اقدام مخربی که موجب برهم خوردن تعادل و تناسب محیط زیست میشود، همچنین کلیه امور مربوط به جانوران وحشی و آبزیان آبهای داخلی از وظائف سازمان حفاظت محیط زیست است.

سازمان حفاظت محیط زیست که در این قانون سازمان نامیده میشود وابسته به نخست وزیر و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است وزیر نظر شورای عالی حفاظت محیط زیست انجام وظیفه میکند.

تبصره ۱: شرکت سهامی شیلات ایران و شرکت سهامی شیلات جنوب بموجب قوانین و مقررات مربوط بخود عمل خواهند کرد.

تبصره ۲: در مناطق شکارگاههای سلطنتی وظائف مربوط را شکاربانی سلطنتی راسا انجام خواهد داد.

ماده ۲- رئیس شورای عالی حفاظت محیط زیست به فرمان همایونی منصوب میشود و اعضای آن عبارتند از:

وزیر دارائی - وزیر کشاورزی و منابع طبیعی - وزیر بهداری - وزیر تعاون و امور روستاها - وزیر آب و برق - وزیر اقتصاد - وزیرکشور - وزیر آبادانی و مسکن - مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران - وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و پنج نفر از اشخاص ذیصلاحیت که به پیشنهاد ریاست شورای عالی با فرمان همایونی برای مدت پنج سال منصوب میشوند .

ماده ۳- شورای عالی حفاظت محیط زیست علاوه بر وظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای شورای عالی شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای وظائف و اختیارات زیر است .

الف - تعیین مناطقی تحت عنوان پارک ملی - آثار طبیعی ملی - پناهگاه حیات وحش منطقه حفاظت شده و تصویب حدود دقیق این مناطق با رعایت نکات زیر :

۱- مفاد ماده ۲۷ قانون شکار و صید مصوب خرداد ماه ۱۳۴۶ همچنین قوانین و مقررات مربوط به سازمان جنگلها و مراتع .

۲- کسب موافقت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی در مورد مناطقی که با اجازه یا توسط سازمان جنگلها و مراتع کشور در آنها طرح جنگلداری یا مرتعداری بموقع عمل گذارده شده یا میشود .

۳- کسب موافقت وزیر اقتصاد در مورد مناطقی که طرحهای اکتشاف و بهره برداری از مواد معدنی طبق قوانین مربوط اجراء میگردد . صدور هر گونه پروانه اکتشاف و بهره برداری از مواد معدنی برای مناطقی که تحت عنوان پارک ملی - آثار طبیعی ملی - پناهگاه حیات وحش و منطقه حفاظت شده تعیین گردیده اند موکول بموافقت شورای عالی محیط زیست

میباشد .

تبصره : تعریف مناطق و تعیین ضوابط ومقررات مربوط بمناطق مذکور در این بند به موجب آئین نامه اجرائی این قانون خواهد بود .

ب - تعیین انواع و مدت اعتبار و بهای پروانه های موضوع ماده ۸ این قانون .

ج - موافقت با اعطاء جایزه باشخاص طبق آئین نامه اجرائی این قانون .

ماده ۴- هر نوع ممنوعیت و محدودیت و مقرراتی که برای مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون برقرار میگردد نباید با حق مالکیت یا حق انتفاع اشخاصیکه در داخل این مناطق قانونا " دارا هستند مغایر باشد .

ماده ۵ - رئیس سازمان به پیشنهاد شورای عالی و موافقت نخست وزیر با فرمان همایونی منصوب میشود و از لحاظ مقام و حقوق و مزایا در ردیف معاونین نخست وزیر میباشد و سمت دبیر شورا را نیز خواهد داشت .

ماده ۶- سازمان علاوه بر وظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای سازمان شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای وظائف و اختیارات زیر است :

الف - انجام دادن تحقیقات و بررسیهای علمی و اقتصادی در زمینه حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و جلوگیری از آلودگی و برهم خوردن تعادل محیط زیست از جمله موارد ذیل :

۱- طرق حفظ تعادل اکولوژیک طبیعت (حفظ مناسبات

محیط زیست) .

۲- تغییراتی که تاسیسات و مستحدثات مختلف در وضع فیزیکی و شیمیائی و بیولوژیک خاک، آب و هوا ایجاد مینمایند و این تغییرات سبب دگرگونی وضع طبیعی میگرددند مانند تغییر و تخریب مسیر رودخانه ها تخریب جنگلها و مراتع، دگرگونی اکولوژی دریاها، بهم خوردن زهکشی طبیعی آبها و دگرگونی و انهدام تالابها .

۳- استفاده از سموم کشاورزی یا مواد مصرفی زیان آور به محیط زیست .

۴- طرز جلوگیری از پخش و ایجاد صداهای زیان آور بمحیط زیست .

۵- حفظ محیط زیست از نظر ظواهر طبیعت و طرق زیباسازی آن .

ب- پیشنهاد ضوابط بمنظور مراقبت و جلوگیری از آلودگی آب و هوا، خاک، پخش فضولات اعم از زباله و مواد زائد کارخانجات و بطور کلی عواملی که موثر بر روی محیط میباشند .

ج- هرگونه اقدام مقتضی بمنظور بهبود و بهسازی محیط زیست در حدود قوانین مملکتی با حفظ حقوق اشخاص .

د- تنظیم و اجرای برنامه های آموزشی بمنظور تنویر و هدایت افکار عمومی در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست .

ه- ایجاد باغهای وحش و موزه تاریخ طبیعی .

و- برقراری هرگونه محدودیت و ممنوعیت موقتی زمانی مکانی - نوعی - طریقی و کمی شکار و صید و اعلام آن طبق مقررات ماده ۴ قانون شکار و صید .

ز- همکاری با سازمانهای مشابه خارجی و بین المللی بمنظور حفظ محیط زیست در حدود تعهدات متقابل .

ماده ۷- هرگاه اجرای هر یک از طرحهای عمرانی و یا بهره برداری از آنها به تشخیص سازمان باقانون ومقررات مربوط بحفاظت محیط زیست مغایرت داشته باشد سازمان مورد را به وزارتخانه یا موسسهء مربوط اعلام خواهد نمود تا با همکاری سازمانهای ذیربط بمنظور رفع مشکل در طرح مزبور تجدید نظر بعمل آید .

در صورت وجود اختلاف نظر طبق تصمیم نخست وزیر عمل خواهد شد .

ماده ۸- مبادرت بهرگونه شکار و صید و پرورش وتکثیر و نگهداری و خرید و فروش جانوران وحشی واجزاء آن و استفاده و سیاحت از مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون مستلزم تحصیل پروانه یا اجازه از سازمان میباشد ، در هر یک از موارد فوق که ضرورت ایجاب نماید سازمان میتواند با تصویب شورایعالی حفاظت محیط زیست اجازه یا پروانه رایگان صادر نماید .

تبصره: در مواردیکه صدور پروانه های موضوع این ماده همچنین صدور پروانه صادرات و واردات جانوران وحشی واجزاء آنها بموجب قوانین مربوط بوزارتخانه ها یا سازمانهای دیگری محول گردیده ، مرجع صادر کننده پروانه با جلب موافقت سازمان اقدام خواهد کرد .

ماده ۹- اقدام بهر عملی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم نماید ممنوع است . منظور از آلوده ساختن محیط زیست عبارتست از پخش یا آمیختن مواد خارجی بآب یا هوا یا خاک یا زمین بمیزانی که کیفیت فیزیکی یا شیمیائی یا بیولوژیک آن را بطوریکه زیان آور بحال انسان یا سایر

موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار و ابنیه باشد تغییر دهد . تبصره: استعمال سموم بمنظور مبارزه با آفات نباتی و جانوران و حشرات موزی با رعایت قوانین و مقررات وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مشمول این ماده نخواهد بود ولی در صورتیکه استفاده از سموم برای مقاصد بالا مغایر با بهسازی محیط زیست باشد سازمان ضرورت تجدید نظر در مقررات مربوط و جایگزینی مواد و طرق دیگری را برای دفع آفات توصیه خواهد نمود .

ماده ۱۰- مقررات جلوگیری از آلودگی یا تخریب محیط زیست و جلوگیری از پخش و ایجاد صداهای زیان آور بمحیط زیست و همچنین ضوابط تعیین معیار و میزان آلودگی موضوع ماده ۹ این قانون و محدودیت و ممنوعیتهای مربوط به حفظ و بهبود و بهسازی محیط زیست بموجب آئین نامه هائی خواهد بود که به تصویب کمیسیونهای کشاورزی و منابع طبیعی و بهداری و دادگستری و مجلسین برسد .

ماده ۱۱- سازمان با توجه بمقررات و ضوابط مندرج در آئین نامه های مذکور در ماده ۱۰ کارخانجات و کارگاههایی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم مینماید مشخص و مراتب را کتبا " با ذکر دلائل برحسب مورد بصاحبان یا مسئولان آنها اخطار مینماید که ظرف مدت معینی نسبت برفع موجبات آلودگی مبادرت یا از کار و فعالیت خود داری کنند .

در صورتیکه در مهلت مقرر اقدام ننمایند بدستور سازمان از کار و فعالیت ممانعت بعمل خواهد آمد . در صورتیکه اشخاص ذینفع نسبت به اخطار یا دستور سازمان معترض باشند میتوانند بدادگاه شهرستان محل شکایت

نمایند دادگاه فوراً " و خارج از نوبت بموضوع رسیدگی میکند و در صورتیکه اعتراض را وارد تشخیص دهد رای باطل اخطار یا رفع ممانعت خواهد داد . رای دادگاه قطعی است .

تبصره: رئیس سازمان میتواند درمورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته باشد بدون اخطار قبلی دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهد .

ماده ۱۲- صاحبان یا مسئولان کارخانجات و کارگاههای موضوع ماده ۱۱ مکلفند بمحض ابلاغ دستور سازمان ، کار یا فعالیت ممنوع شده را متوقف و تعطیل نمایند . ادامه کار یا فعالیت مزبور منوط به اجازه سازمان یا رای دادگاه صلاحیتدار خواهد بود . در صورت تخلف بحسب جنحه ای از شصت و یکروز تا یکسال و یا پرداخت جزای نقدی از پنج هزار و یک تا پنجاه هزار ریال یا بهر دو مجازات محکوم خواهند شد .

ماده ۱۳- کسانی که از مقررات و ضوابط مذکور در آئین نامه های موضوع ماده ۱۰ تخلف نمایند برحسب مورد که در آئین نامه های مزبور تعیین خواهد شد جزای نقدی از پانصد ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهند شد .

ماده ۱۴- درمورد جرائم مذکور در این قانون سازمان حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته میشود .

ماده ۱۵- مامورین سازمان که از طرف سازمان مامور کشف و تعقیب جرائم فوق الذکر میشوند در صورتیکه وظائف ضابطین دادگستری را در کلاس مخصوص زیر نظر دادستان شهرستان تعلیم گرفته باشند از لحاظ اجرای این قانون و قانون

شکار و صید در ردیف ضابطین دادگستری محسوب میشوند .
تبصره: در مواردیکه سازمانهای دیگر بموجب قوانین
مربوط مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون باشند سازمان
نظر خود را بآن سازمانها اعلام خواهد کرد .

ماده ۱۶- کلیه عرصه و اعیان املاک متعلق بدولت
واقع در محدوده مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ همچنین
کلیه تالابهای متعلق بدولت در اختیار سازمان قرار خواهد
داشت و سازمان در بهره برداری از تالابها (باستثناء مرداب
بندرپهلوی) و املاک مذکور قائم مقام قانونی موسسات یا
سازمانهای مربوط میباشد ولی حق واگذاری عین آنها را ندارند .
تبصره ۱ . در صورتیکه استفاده از منابع مذکور مستلزم
قطع درخت باشد سازمان جنگلها و مراتع کشور طبق طرح
سازمان راسا " عمل خواهد نمود .

تبصره ۲: نحوه واگذاری منافع املاک مذکور در این
ماده در آئین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد .

ماده ۱۷- در صورتیکه عرصه و اعیان املاک واقع در
محدوده مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون مورد
نیاز باشد سازمان میتواند طبق مقررات قانون خرید اراضی و
ابنیه و تاسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی مصوب آذر
ماه ۱۳۴۷ خریداری و تصرف نماید .

ماده ۱۸- سازمان دارای گاردی خواهد بود با لباس
متحد الشكل و تجهیزات لازم .

ماده ۱۹- مناطقی از کشور که مقررات مواد ۱۱ و ۱۲

و ۱۳ این قانون در آنها اجراء خواهد شد از طرف سازمان با
رعایت شرایط و ضوابطی که در آئین نامه اجرایی این قانون
مقرر میگردد تعیین و پس از تصویب شورای عالی اعلام میشود .

ماده ۲۰- سازمان میتواند با تصویب شورای عالی
حفاظت محیط زیست قسمتی از وظائف و اختیارات خود را نسبت
به اجرای مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ این قانون در محدوده شهرها و
هریگ از مناطق کشور ضمن تعیین حدود برحسب مورد
بشهرداریهای مربوط یا هر سازمان دولتی ذیربط محول نماید ،
در اینصورت شهرداریها و سازمانهای مذکور مسئول اجرای آن
خواهند بود .

ماده ۲۱- آئین نامه اجرایی این قانون باستثناء آئین
نامه های مذکور در ماده ۱۰ پس از تأیید شورای عالی حفاظت
محیط زیست بتصویب هیئت وزیران میرسد .

Fritillaria olivieri Baker.
Liliaceae

ازتیره

از مجموعه فلور رنگی ایران